

“O, çox güclü bir liderdir, işini çox yaxşı görür”

Prezident İlham Əliyevin ABŞ Prezidenti Donald Trampın və Misir Ərəb Respublikasının Prezidenti Əbdülfəttah əs-Sisinin dəvəti ilə Yaxın Şərq Sülh Sammitinə dəvət olunması bir çox mətləblərdən xəbər verir. Bir halda ki, söhbət sülhdən gedir, Azərbaycanın bu məfhumda rolu böyükdür. Əlbəttə ki, belə qənaətlə gələrkən vurğulanmalı bəzi məqamlar var.

“Biz Cənubi Qafqazda sülh qurmalıyıq”. Bu fikri Prezident İlham Əliyev bu il martın 13-də XII Qlobal Bakı Forumunun açılış mərasimindəki çıxışında səsləndirmişdi. Lakin ölkəmizin liderinin bu anlamda daha təsirli çıxışlarının olduğunu bilirik. İlham Əliyev Silahlı Qüvvələrimizin 2023-cü ilin sentyabrında həyata keçirdiyi lokal xarakterli anti-terror tədbirlərindən sonra xalqa müraciətində demişdi: “Biz təklif edirik ki, Cənubi Qafqaz ölkələrinin gələcəyi sülhə, əmin-amanlığa, inkişafa söykəsin. Biz təklif edirik ki, bölgəmizdən uzaqda yerləşən, ancaq öz siyasi gündəliyini güdən və erməni xalqından bir alət kimi istifadə edən, onları istismar edən və dar gündə onları, necə deyirlər, satan qüvvələr, saxtakarlar, korrupsiyalasmış siyasətçilər əl çəksinlər bizdən. Dünyanın o başında oturub bizə qarşı əsassız ittihamlar irəli sürənlər əl çəksinlər bizdən, qoysunlar Cənubi Qafqaz rahat nəfəs alsın. Bu bölgə əsrlər boyu davalar, savaşlar, qanlı toqquşmalar məkanı olmuşdur. Yetər artıq!”.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev xalqa müraciətində, həmçinin Azərbaycanın və Ermənistanın öz aralarında olan məsələləri tənzimləyəcəyinə, sülh müqaviləsi imzalayacağına və Cənubi Qafqaz ölkələrinin üçtərəfli formatda gələcək əməkdaşlıq haqqında işləməyə başlayacağına ümidlərin olduğunu da bildirmişdi. Doğrudur, anti-terror tədbirlərindən sonra da İrəvanın sülhə gəlməsi o qədər rəvan olmadı. Bununla belə, dövlətimizin başçısının səsləndirdiyi fikirlərin reallığa çevrildiyini söyləmək mümkündür.

Sözümüz ondadır ki, Azərbaycan sülh yaratmağa müvəffəq olmuş ölkədir və

ABŞ Prezidenti Misirdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi belə dəyərləndirdi

məsələyə mövcud prizmadan yanaşsaq, dövlətimizin başçısının dünyanın mühüm sülh sammitinə dəvətində ciddi məntiq var. Bu məntiqin digər siyasi cəhətlərinə nəzər salmaq üçün deyək ki, Rusiya barışın artıq qərarlaşdığı Cənubi Qafqaz regionu ilə tarixi bağlılıq tellərinə malikdir. İndiki durumda bu tellərin hansı şəraitdə və necə yaranmasının əhəmiyyəti yoxdur. Əlbəttə, tarixi bağlılıq Moskvaya regiona ənənəvi rus imperializminin pəncərəsindən baxmağa da əsas verə bilməz.

Hər bir halda, Rusiyanın Cənubi Qafqazdakı varlığı nəzərə alınmalıdır. Lakin ötən müddətdə yaşanan proseslər göstərir ki, Qərbin bəzi dairələri regionu ikinci anti-Rusiya cəbhəsinə çevirmək istədilər. Onlar bunun üçün məlum təyyarə olayı səbəbilə Bakı və Moskva arasında yaranmış gərginlikdən faydalanmağa çalışdılar, habelə Azərbaycan və

Ermənistan arasında avqustun 8-də Vaşinqtonda əldə edilmiş razılaşmada anti-Rusiya motivləri qabartmağa cəhd göstərdilər. Əlbəttə, məsələnin qoyuluşu və mahiyyəti heç də belələrinin hesabladıqları kimi olmadı və ola da bilməzdi.

Mövcud dolayışq siyasi labirintdə Ermənistanla bağlı hər şey aydındır. Ölkənin hakimiyyəti anti-Rusiya ovqatına köklənib və bu kökləniş 2018-ci ildə baş nazir Nikol Paşinyan komandasının iqtidara yiyələnməsindən sonra özünü ən müxtəlif fazalarda göstərməkdədir. Azərbaycana gəldikdə, ölkəmiz hər zaman balanslı siyasət yürüdü və bu siyasətinə sadıqdır. Haqqında söz açdığımız gərginliyə gəlincə, onu yaradan Rusiya oldu. Ölkə ötən on ayda təyyarə olayı xüsusunda obyektiv mövqe nümayişini ləngitdi. Əslində, bu yolla Kremlin nəyə nail olduğu da qeyri-müəyyəndir...

Bəli, özünün balanslı siyasətinə sadıq qalan Azərbaycan Rusiya ilə münasibətlərdəki gərginliyə baxmayaraq, Cənubi Qafqaz gündəmini Kremlsiz təəvvürə gətirmədi. Prezident İlham Əliyev, ümumən ölkəmizin iqtidar təmsilçiləri Vaşinqton görüşündən sonra da Rusiyanı sülhün dividendlərinə, belə demək mümkünsə, ortaq edən mesajlar verdilər. Dövlətimizin rəsmiləri müxtəlif açıqlamalarında həm Rusiyanın, həm də İranın regional kommunikasiyalardan, daha doğrusu, Zəngəzur dəhlizinin (TRIPP) təməlinə, “Tramp marşrutu” kimi leqallıq qazanmış bağlantı layihəsindən götürəcəyi faydanı diqqətə çatdırdılar.

Yəni tam əminliklə deyə bilərik ki, Azərbaycan amili, mahiyyətə, Qərb, Rusiya və İran arasında birləşdirici, yaxud tənzimləyici rol oynadı. Ancaq məsələyə ziddiyyət yox, rasionallıq bucağından ya-

naşsaq, Azərbaycanın sülhə əsaslanmış bu gündəliyi Qərbə də sərfəlidir və görünür, bunu anlayanlar tapıldı. Nəzərə alaq ki, Cənubi Qafqazda regional kommunikasiyaların açılması bütövlükdə dünya üçün vacibdir. Əlbəttə ki, Rusiyanın hegemon rol oynamayacağı təqdirdə. Rusiya da prosesdə maraqlıdır. Ukraynada müharibənin davam etdiyi və nə zaman bitəcəyinin qeyri-müəyyənləşən olduğu bir dövrdə ölkə əlavə nəfəsliliyə ehtiyac duyur. O nəfəsliliyə ki, onun bağları Qərbin əlində olmasın.

Nəticəyə gəlirik ki, Azərbaycanın sülh gündəliyi Cənubi Qafqazı ayrıca platformaya çevirir. Mövcud platformada ölkəmiz, müəyyən mənada, regional qarantör amplitudasıdır. Qarantörün iki şərti var. Birincisi, Qərb Rusiya ilə ziddiyyətlərinin davamını istəyirsə, onu başqa müstəvidə axtarmalıdır, Cənubi Qafqazda yox. İkincisi, Moskva Qərbə qarşı inad göstərməkdə israrlıdırsa, bunu heç bir halda Cənubi Qafqazda etməməlidir. Nəhayət, Azərbaycanın istədiyi budur ki, Cənubi Qafqaz bütün konfrontasiyalardan uzaq iqtisadi platforma olsun. Bu platforma özündə Qərbə və Kremlə bərabər ədalətli şərtlər altında mənfəətlə yanaşı, region xalqlarına asayış və rifah gətirməlidir.

Sonda onu da deyək ki, Azərbaycan sülhü gücü hesabına əldə və diktə etmiş ölkədir. Şübhəsiz, bu, böyük bacarıq və səriştənin məhsuludur. Elə bir bacarıq və səriştənin ki, hazırkı beynəlxalq reallıqlara nəzər salsaq, bu, yalnız Prezident İlham Əliyevdə var. Dövlətimizin başçısını fərqləndirən ən böyük xüsusiyyət də elə budur və bu xüsusiyyət əli səviyyədə dəyərləndirilir. Deməli, Prezident Trampın Yaxın Şərq Sülh Sammitində dövlətimizin başçısını nəzərdə tutaraq “O, çox güclü bir liderdir, işini çox yaxşı görür” şəklində verdiyi mesaj yalnız xoş söz və ya iltifat deyil. Mesajın arxasında ölkəmizin liderinin əzmi və iradəsi, bütün mürəkkəb situasiyaları öz xeyrinə dəyişmək kimi müstəsna qabiliyyəti dayanır.